

Mi van a számok mögött?

A textilipar helyzete a statisztikai adatok tükrében, 2008

Farkasné Rejtő Gabriella

2008-ban az ipari termelés 0,9%-át adó **DB Textilíia és textil-áru gyártása** nemzetgazdasági alágban (ebből a 17 *Textíliagyártás* 0,4% és a 18 *Ruházatgyártás* 0,5%) 20%-kal maradt el a termelés volumene az előző évi szinthez képest. A visszaesést elsősorban az értékesítés háromnegyedét adó export 22%-os, illetve a hazai piac 11%-os szűkülése okozta.

Az 1. ábrán látható grafikonból, amely a termelés és értékesítés adatainak havi alakulását mutatja be 2007 januárjától 2008 decembereig, kitűnik, hogy a termék-előállítás erőteljes visszaszorulása az előző évek negatív tendenciájának megfelelően folytatódott, 2007 februárja óta egyetlen hónapban sem haladta meg az előző évi szintet. 2008 május-júniusában a belföldi értékesítésnél jelentős, 30% körüli bővülés mutatkozott. Ez nagyrészt azonban nem a hazai piac „szárnyalásának” köszönhető, a kiemelkedő növekedés tényleges oka, hogy egyes vállalkozások nem közvetlenül exportálták az előállított termékeiket, hanem leányvállalataikon, illetve kereskedelmi cégeken keresztül, így az export a kereskedelemben vagy más, nem textiliparba sorolt szakágazatokban jelent meg.

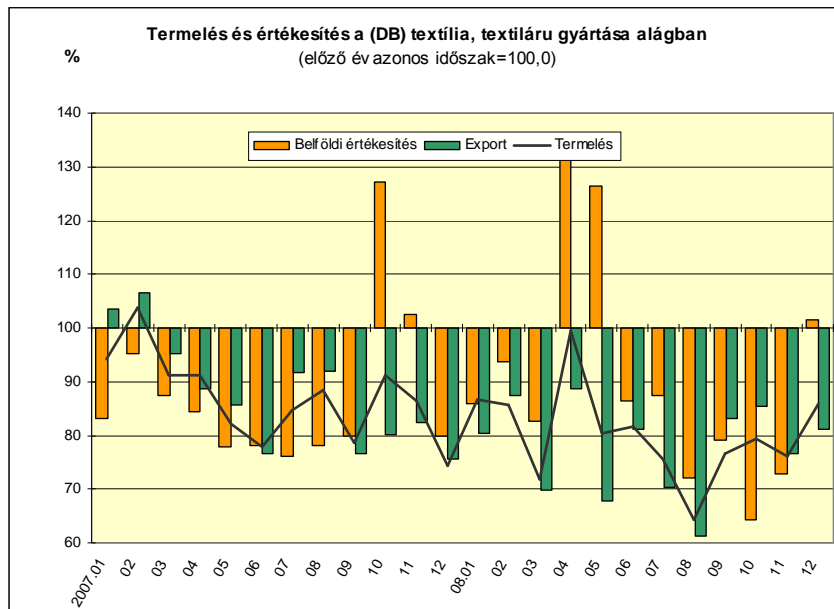
1. táblázat. 2008. évi adatok.
(Volumenindex, az előző év azonos időszaka = 100%)

	Termelés	Belföld	Export	Beruházás millió Ft
DB	80,2	88,7	77,7	6613
17	95,9	97,1	96,6	4037
18	71,0	81,6	68,0	2576

Forrás: KSH. Az adatok előzetesek, a 4 fő feletti vállalkozások körére vonatkoznak. A beruházási adatok összehasonlító áron szerepelnek, a 2008. I.-IX. hónapra vonatkozóan.

2008-ban a textilipar mindkét ágazatában visszaesés volt tapasztalható (1. táblázat). A textilipar (DB) 62%-át képviselő ruházati iparban (18) közel harmadával, míg a textíliagyártás (17) területén az előző évi rendkívül alacsony szinthez képest további 4%-kal csökkent a termelés. A ruházati termékek (18) gyártásánál az export 32%-kal, a belföldi eladások 18%-kal maradtak el az előző évitől. A textíliagyártásban (17) mind az export, mind pedig a hazai értékesítés 3%-kal volt kevesebb 2007-hez képest.

A beruházások teljesítményértéke az év első kilenc hónapjában 6%-kal mérséklődött az előző év azonos időszakához viszonyítva. A csökkenés mértéke sokkal kisebb arányú volt, mint a termelésé, illetve az értékesítésé.



Forrás: KSH. A 2008. évi adatok előzetesek, a 4 fő feletti iparba sorolt vállalkozások körére vonatkoznak.

1. ábra.

A visszaesés azonban nem csak a termelés és az értékesítés területén figyelhető meg, ezek következményeként 2008-ban a 17 *Textíliagyártás* és a 18 *Ruházati termék gyártása* ágazatokban együttesen 11%-kal, közel 5000 fővel csökkent az alkalmazásban állók száma a 2007. december 31-i állapothoz képest. Bár a textíliagyártás és a ruházati ipar nem egészen 1%-ot képvisel mára az iparon belül, mégis az alkalmazottak 5%-át ebben a két ágazatban foglalkoztatják. (2004-ben ez az arány még 10% volt.)

2. táblázat. Az alkalmazottak átlagos állományi létszáma (fő)

	2000	2005	2006	2007	2008
DB	103 411	62 265	51 278	42 721	37 961
17	33 175	24 461	20 092	14 460	12 555
18	70 236	37 804	31 186	28 261	25 406

Forrás: KSH. A 2008. évi adatok előzetesek, a 4 fő feletti vállalkozások körére vonatkoznak.

A textilipar „17 *Textília gyártása*” alágazat (TEÁOR 3 számjegy) szerinti bontásában megfigyelhető, hogy a nagy súlyúnak számító 171 *Textilszálak fonása* közel 15%-s, illetve a csekély részesedésű 173 *Textil kikészítés* mintegy 5%-os növekedésétől eltekintve, valamennyi alágazatban visszaesett az előző évi szinthez viszonyítva (3. táblázat). A textilszálak fonásánál tapasztalt termelésbővülés elsősorban adminisztratív okokra vezethető vissza: főtevékenység változás miatti átsorolás a 175 *Egyéb textilíia gyártása* ágazatból. Két hasonló súlyú alágazatról van szó. Az egyéb textíliagyártás volumene megközelítőleg annyiival csökkent, mint amennyivel a textilszálak fonása emelkedett.

3. táblázat. Textília gyártása.
Előző év = 100%

Álágazat	2007		2008	
	millió Ft	Vol. index (%)	millió Ft	Vol. index (%)
171	17 053	101,5	19 915	114,7
172	15 992	79,9	14 288	92,8
173	3 261	60,6	3 604	105,3
174	25 813	101,8	23 852	91,1
175	18 706	56,0	16 136	86,9
176	1 672	63,6	1 180	71,4
177	10 912	83,4	10 380	98,1
17	93 412	80,1	89 356	95,9

Forrás: KSH. Volumenindexek, a számításra használt 2008. évi adatok előzetesek, a 4 fő feletti vállalkozások körére vonatkoznak.

4. táblázat. Ruházati termékek gyártása.
Előző év = 100%

Szakágazat	2007		2008	
	millió Ft	Vol. index (%)	millió Ft	Vol. index (%)
1821	9 528	111,8	7 567	77,6
1822	105 407	84,4	63 357	62,1
1823	31 947	100,9	30 006	93,8
1824	12 029	120,4	9 995	81,1
182	158 912	90,8	110 926	71,1

Forrás: KSH. A 2008. évi adatok előzetesek, a 4 fő feletti vállalkozások körére vonatkoznak.

A „18 Ruházati termék” gyártása ágazaban, amely magában foglalja a szőrmekikészítést és konfekcionálást is, a 182 Textilruházat gyártása alágazat a

meghatározó (99%) (4. táblázat). Ezen belül 57%-ot a felsőruházat, 27%-ot pedig az alsőruházat előállítás képvisel. A ruházati termékek (182) gyártásának 29%-os visszaszorulása a 1822 Felsőruházat gyártása szakágazat 38%-os csökkenésének következménye. A kis súlyú 1821 Munkaruházat gyártása az előző évi magas bázishoz képest 29%-kal esett vissza.

Az ágazat rendkívül nagymértékű hanyatlása több okra vezethető vissza:

1. Gyárbezárások:

- Export piacaink szűkülése a gazdasági válság következtében. (A ruházati ipar több mint 70%-ban exportra termel.)

- A versenyképesség csökkenése a magas járulékteher miatt, a ruházati termékek előállításánál magas az élőmunka arány.

- A gyenge forint ugyan elméletileg ösztönözné az exportot, de mivel Magyarországon már alig van alapanyaggyártás, az import jelentősen drágítja a termelést.

- A termelő kapacitás részben vagy egészben külföldre telepítése (Románia, Ukrajna).

2. Az a szakágazati szinten nem kiküszöbölhető jelenség, hogy textília nem kizárólag a textiliparban készül, illetve a textiliparban nem csak textíliát állítanak elő (több lábon áll a vállalkozások egy része). Ennek következményeként egyes meghatározó súlyú cégeknél, bár még a textil előállítás volt a főtevékenységük az előző évben, ennek külföldre telepítése után a nem textilipari termék már nem a textiliparban jelent meg, a cég más főtevékenység szerinti besorolást kapott.